

Universitätsbibliothek Paderborn

Vita Patris Gonzali Sylveriae, Societatis Iesv Sacerdotis

Godinho, Nicolao

Coloniae Agrippinae, 1616

Diuino instinctu agnoscit se Christi Martyrem futurum, quod & ipse sæpius prædictit, & insigni prodigio à Deo præmonstratur. Cap. X.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44032

40 VITAE GONZALI SYLVERIAE

calceos illos velit induere, itineri faciendo neces-
sarios. Gonzalus ad hæc nouis sibi calceis opus nō
esse; sufficere quos habet: qui si tandem in via defi-
cient, quod erit reliquum, nudis pedibus sine ma-
gno periculo posse confici. Videt homo, quātum cū-
que nitatur, nihil se aut precibus, aut rationibus a-
cturum. Consilium ergo init dolosè ac facete pium.
Conuenit cum aliis, ut cùm deuentum erit ad sta-
tutum locum, quē adusq; Gózalum sunt comitaturi
multi simul ac frequentes in eum irruant, ac per
spiciem amplexandi, manusque deosculandi, ipsū
è solo eleuent, & brachia manusque impediāt, quò
interim detractis veteribus calceis, possint illi
noni, inuito ac renitente ipso, pedibus induci. Ita
factum. Tum pater captum se beneuolo dolo agno-
scēs, nō putauit pietatis vim vi vlla amplius repel-
landam, ne in amicorum caritatem nimis inoffi-
ciosus videretur. Profectus igitur est nouis calceis
indutus: veteres autem, reliquarū loco, cum vene-
ratione à ciuibus affluati.

Diuino instinctu agnoscit se Christi Martyrem fu-
turum, quod & ipse saepius prædictit, & insigni
prodigio à Deo præmon-
stratur.

C A P. X.

VITAE suæ finem illustri martyrio deco-
randum, diuino instinctu creditur agnouisse.
Res sic habet: Erat Conimbricæ quidam ma-
leficij reus. Hic sententia iudicis morte damnatus,
cùm ad supplicij locum duceretur, comitem ha-
buit

buit Gonzalum, à quo in rebus animi, ut apud Christianos sit, vsq; ad ultimū spiritū iuuaretur. Vbi injecto laqueo suspēsus homo vitā finiit. Tum verò Gózalus ad circumfusum populū è patibulo cōcionari; de mandatorum obedientia, de mutua pace & concordia, de pulchritudine eius iusticiæ, quæ suum cuique tribuit, neminem lēdit, nemini infert iniuriam, deniq; de scelerum omnium detestatione multa grauiter & vehementer dicere, omnesque ad pietatem & salutis desiderium exhortari. His demum expeditis colligit se ad patibuli locum à tumultu magis liberum, vt pro demortui anima tantisper deprecetur. Plurima ibi mente agitat de illo mortis genere, de ministerio carnificum, de patiētis ignomitiæ, de confluentis populi multitudine. Dein ad Caluariæ locū cogitatione transiens, sibi Christū præsentem statuit, summa Iudeorū militumq; sœuria crucifixum, probris omnibus maledictisq; vexatū acerbissimi tortū doloribus, omni prorsus humana ope auxilioq; destitutum. Hæc secum inflammato studio meditatus, sic ad martyrij tormenta opprobriaq; exarsit, vt tum maximè quanta potuit contētione, hoc violentæ & ignominiosæ mortis genus à Deo sibi efflagitauerit. Nec solum impetravit, quod demonstrauit euentus, sed quid in ea re sibi esset euenturū, aperiente Deo, prænouit; donum enim reversus, cùm martyrij beneficium, sibi diuinitus cōcessum, celare præ gaudio nō posset, socijs omnibus, quibuscum loquebitur, cœpit iterum & sapientius dicere, se à Deo petiisse, atq; etiam impetrasse, vt alligato ad collum laqueo mortem pro religione operebat. Ita verò palam, frequenter, & constanter hoc ipsum asseuerabat, vt nemo tunc dubitaret, non demorte tantum, sed de mortis etiam genere fuisse

diuinitus admonitum. Hoc primum martyrij suū
vaticinij alijs deinde prædicationibus confirmat.
Solitus erat ex humilitatis studio suam sæpè o-
peram coco nauare, vt ijs solent, qui ad id munus ex
obedientia sunt addicti. Conimbricæ igitur cùm es-
set, vt ex oratione solita ardenter, ac latior surgés,
in culinam se cōferret, ubi ad cocum venit; Exerce,
inquit, frater mihi, hoc iumentum, (suum corpus si-
gnificabat) quod Dei causa raptandum est, & in flu-
uium proiiciendum, vt neq; colli neq; agnosci ab ul-
lo vaquam possit. Illud quoq; notissimum fuit, quod
cùm aliquando Olyspone, in tēplo professæ domus
sancti Rochi, concionem haberet ad populum, in-
solito exultans gaudio, atq; huc se voluens, & illuc,
gutturq; ostendens, versa ad collum manu, ita fer-
tur dixisse; Hoc gutturi, fratres mei, facio tanti,
quanti ex humanis rebus nihil. Quin etiā q̄uidquid
haberi ab hominibus potest, nihil prā illo pendo,
quoniam propter Christum adeo arctè atq; immani-
ter stringendum est, vt impedita respiratione, via vi-
tae sit intercludenda. Expectabatur Præpositi gene-
ralis consensus, vt, quod ardenter Gonzalus expe-
tebat, in Indiam proficeretur. Veniunt tandem ab
Urbe literæ, quibus profectionem Generalis appro-
bat, & ritâ esse inbet. Quidam, re secretò cognita, ad
Gonzalum properat, arctè complectitur, & pro lato
nuntio exigit strenâ. Illū Gonzalus sedato vultu atq;
hilari intuens, Gratias, inquit, tibi ago & habeo quā
possim maximas. At scias, quod ad meam profectio-
nem attinet, non mihi nuntiari rem nouam, cùm iā
pridem sim de illa certissimus. Cùm deinde Lusita-
ni superiores ad eandem profectionem impedien-
dam, quod magnum prouincia suæ detrimentum
asserre videretur, unum ex socijs cum literis mitte-
rent ad Franciscum Borgiam, qui tum in Hispania

Societatis Commissarium agebat hominem Sylueria offendēs, Frustra, inquit, laboratur; quō minus ad Indos proficiscar, nulla prorsus humana vis vñquā efficiet; diuino decreto stata res est, ac firma. Leonē Henriquī, cū Lusitanæ Societatis prouinciā moderaretur, coram multis narrantem audiuiimus, se & Gonzalum ex Conimbricensi Collegio in proxima oliueta aliquando egressos, Iaxandi animi causa inter ambulandū dulces de diuinis rebus inse- ruisse sermones, quibuscum Gonzalus in Dei amo- rem incredibiliter exarsisset; tū verò apprehenso si- bi atq; arctè stricto brachio ita dixisse, Quid agis mi- Leo? Eia diuinas laudes, quantum potes, mecū cele- bra. Scias me pro Christi fide mortem subiturū; hoc verò corpus eò proiiciēdū, vbi nequeat amplius in- ueniri. Hæc palam atq; in magno sociorū confessu affirmauit Henriquius, vir rara vitæ sanctimonia, & pari fide notissimus. Per id tempus nunciatum in Lusi- tania, Antonium Criminalē Parmensem eum, qui in Societatē Iesu martyrij gloriam primus induxit, in Orientali India ad oram Parauanam pro defen- dendo Christi grege à Bagadis Narsinghæ populis impio ferro fuisse confossum. Eo nuntio, qui ad si- milem palmam sociorum voluntates magnopere incitauit, sic vñus Sylueria inflammatuſ est, vt vide- retur prorsus exire extra ſese. Quippe recordatio- ne promissæ à Deo, obtinendæq; in illis regionibus coronæ ſic exſiliit, vt eius animus ingenti gaudio perfusus, cū intracorporis angustias capi nō posset, dilatādī ſe ſpatiū foris quæſierit: Ita vulgò creditū, ac dictum eſt. Ceterū tot actanta de Gonzali mar- tyrio vaticinia mirabile prodigiū excepit. Cum ali- quando in templo S. Rochi ſacrī de more opera- retur, quo tempore calicem in ſublime ferebat, vt
Christi

44 VITAE GONZALI SYLVERIAE.

Christi sanguinem adorandū exponeret, qui rei diuinæ intererant, notātes Gonzali manus crux mādidas, mirari in primis vehementer; mutuò de in uestigare, qui s̄n̄am atq; vnde crux ille vtramq; manus sic inficiens, promanārit? ut tamen incerta sunt iudicia vulgi, & plerumq; minus in veritatem propensa: quidam effusum è calice Christi sanguinem; alij vulnus ab aliquo clavo fortè inflictum; alij cauſas alias minùs aptas comminiscabantur. Euentus porrò fama cū ingentis populi aures subito occupasset, ad Reginam quoq; Catharinā peruenit. Illa verò rei agnoscendæ percupida acciri, ad se iubet Michaelem Turrianum ex Societate Iesu, qui à confessionibus ipsi erat. Quærit ab illo, quid Gonzalo cōtigerit, quæve illius cruxis causa fuerit? An è calice per imprudentiā Christi sanguinē in manus effuderit, quod magna vulgi pars opinabatur? Respōdet Michael, rē omnino nouam sibi narrari, ac tunc primū audire s̄, evisas Gonzali manus, dum calicem attolleret, cruentatas: si quid tamen id sit, non dubitare, quin sanguis Christi effusus non fu-erit. Ea, inquit, in Gonzalo est animi submissio, atq; id propriæ abiectiōnis studium, serenissima Regina, ut si quid ei, vel inuitu accidisset, ex quo pati ali- quid dedecoris posset, nulla id ratione esset occulta- turus, sed coram omnibus atque in propatulo posi- turus, ut veluti ex re malè gesta pudore affici, repre- hendique posset; deinde quonam pacto is, qui litan- ti Gonzalo ministrauit, aut ignoraret effusionem sanguinis, aut fileret, si effusum vidisset? sed & illud per se constat, sanguinem Christi è calice effusum, cū sub vini accidentibus sit, non ita potuisse manus inficere, ut cōtentæ apparerent, quod ipsa docet experientia. Quid igitur, inquit Regina, illud fuit,

quod

quod nemo adstantium non vidit? aut unde cue-
nire potuit, ut manus viderentur cruentaræ, cùm
non essent? Ego, inquit Turrianus, quid actum sit,
definire certò non possum; si mihi liceat pro eximia
Gonzali sanctitate aliquid suspicari, dicam, eo fortè
ostento significatum, quod in ore multorum est, fore
ut vir egregius & Deo maximè carus, fusco pro reli-
gione sanguine semetipsum victimam offerat Chri-
sto, quem tunc æterno Patri in sacrificio Missæ offe-
rebat. Placuit interpretatio Reginæ, cui Gonzali
virtus, quam satis notam perspectamque habebat,
facilè suasit, eo signo gloriosum mortis genus pro
Deo obeundæ permonstrari.

---

*Ad Indos proficiscitur, & Provincialis praepositus
constituitur.*

C A P. XI.

CAPI amplissimus Gonzali spiritus uno Lusi-
taniae Regno non poterat. Magis ergo magisq;
cupiebat diffundi, ut parem votis suis materiā re-
periret. Hæc hominem causa impulit, ut longè laté-
que patentes adiret orientis solis regiones, vbi in-
genti laborum inundatione inexplebilem animi sui
siftim insatiaret. Anno igitur à Christo nato M. D.
L VI. illo nimirum ipso, quo beatissima Ignatij de
Loiola anima vitæ mortalís vinculis soluta ad æ-
ternam patriam profecta est, soluit Olysipone Gon-
zalus, & per immensam maris Oceani vastitatē ple-
na periculis ac difficultatibus nauigatione, in Indiā
contendit, maximum externis æquè & domesticis
relinquens sui desiderium. Quæ toto nauigationis
tempore in navi præstiterit; quantumq; & exemplo &
doctrina nautas iuuerit, reputare quiuis secum fa-
cilius poterit, quām possim ego explicare. Prima
illi